

НЕПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКІВ ЯК ЗАГРОЗА ФІНАНСОВІЙ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

BANK INSOLVENCY AS A THREAT TO THE FINANCIAL STABILITY OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE

У статті досліджено неплатоспроможність банків як системну загрозу фінансовій стійкості банківської системи України в умовах воєнного стану, макроекономічної нестабільності та посилення регуляторних вимог у межах євроінтеграції. Узагальнено фактори, що зумовили загострення проблеми неплатоспроможності, із акцентом на кризовий період 2014-2016 рр. та наслідки порушень корпоративного управління, концентрації кредитних ризиків і дефіциту капіталу. Обґрунтовано, що недостатність капіталу є одним із ключових тригерів втрати платоспроможності, а ризик неплатоспроможності системно важливих банків здатний ініціювати «ефект доміно» через канал довіри та функціонування платіжної інфраструктури; показовим кейсом визначено націоналізацію ПриватБанку у 2016 р. Проаналізовано трансформацію регуляторного середовища України у післякризовий період, зокрема посилення пруденційного нагляду, імплементацію підходів Basel III, розвиток вимог до капітальних буферів і застосування інструментів оцінки стійкості. Встановлено, що результати стрес-тестування та впровадження процедур ILAAP свідчать про формування у секторі запасу міцності за нормативною та економічною перспективами ліквідності, водночас збереження вразливостей окремих установ потребує подальшого вдосконалення моделей управління ризиками. Запропоновано концептуальний перехід від ризикових практик, орієнтованих на короткострокові надприбутки, до моделі стійкого банкіну, заснованої на достатніх капітальних і ліквідних буферах, диверсифікації ризиків, прозорості та відповідальності менеджменту.

Ключові слова: банк, фінансова стійкість, неплатоспроможність банків, ризики, системний ризик, капітал банку, достатність капіталу, ліквідність, банківське регулювання.

УДК 336.76

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.22-15>

Федина В.В.¹

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Національна академія статистики,
обліку та аудиту

Богріновцева Л.М.²

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Національна академія статистики,
обліку та аудиту

Fedyna Vita

National Academy of Statistics,
Accounting and Audit

Bohrinovtseva Liudmyla

National Academy of Statistics,
Accounting and Audit

The article provides a comprehensive analysis of bank insolvency as a systemic threat to the financial stability of Ukraine's banking system under conditions of martial law, macroeconomic instability, and transformation of the regulatory environment. It is substantiated that insolvency is not a случайне phenomenon but the result of the prolonged accumulation of systemic and internal risks, intensified by the crises of 2014-2016, structural imbalances, and weaknesses in corporate governance. The key determinants of loss of solvency are identified, including capital deficiency, deterioration in asset quality, concentration of credit risks, and exposure to macroeconomic shocks. It is demonstrated that insufficient capital serves as a critical trigger of financial destabilization, while the insolvency of systemically important banks may generate a domino effect through loss of depositor confidence and disruption of payment infrastructure. The evolution of prudential supervision, implementation of Basel III standards, introduction of capital buffers, Pillar II instruments, and ILAAP procedures are analyzed. The results of stress testing and liquidity modeling (LCR, NSFR) indicate the formation of a resilience buffer within the banking sector even under adverse scenarios, creating preconditions for sustainable lending to the economy. The necessity of shifting from risk-oriented short-term profit models to a sustainable banking model based on adequate capitalization, risk diversification, transparency, and responsible management is justified. It is emphasized that the further functioning of the financial sector should be grounded in the principles of resilience and proactive risk management. The establishment of a stable banking system ensures strategic advantages, including attraction of international investment through transparency and sufficient capitalization; implementation of innovative supervisory mechanisms using Big Data and artificial intelligence for early risk detection; strengthening social trust by safeguarding household savings; and long-term economic benefits associated with expanded lending to the real sector and job creation.

Key words: bank, financial stability, bank insolvency, risks, systemic risk, bank capital, capital adequacy, liquidity, banking regulation.

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації фінансової системи України, що відбувається під впливом воєнних дій, макроекономічної нестабільності, інфляційних коливань та структурних дисбалансів, особливої ваги набуває проблема забезпечення фінансової стійкості банківської системи. Банківський сектор виступає ключовим елементом фінансової інфраструктури держави, забезпечуючи перерозподіл фінансових ресурсів, кредитування реального сектору економіки, обслуговування державного боргу та підтримку платіжного обороту. У таких

умовах неплатоспроможність окремих банків здатна трансформуватися з індивідуальної проблеми установи у системний ризик, що загрожує стабільності всієї банківської системи.

Досвід попередніх кризових періодів, зокрема банківської кризи 2014-2016 років, засвідчив, що накопичення кредитних ризиків, недостатність капіталу, низька якість активів та слабкі механізми корпоративного управління можуть призводити до масового виведення банків з ринку, втрати довіри вкладників і зростання навантаження на фінансові ресурси держави. В умовах повномасштабної

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3916-5932>

² ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3916-5932>

війни ці ризики посилюються через зниження платоспроможності позичальників, погіршення якості кредитних портфельів та підвищення рівня невизначеності.

Крім того, інтеграція України до європейського фінансового простору передбачає імплементацію міжнародних стандартів банківського регулювання та нагляду, зокрема підходів Базельського комітету щодо достатності капіталу та управління ризиками. Це актуалізує необхідність глибокого наукового аналізу причин і механізмів виникнення неплатоспроможності банків, оцінювання її впливу на фінансову стійкість системи та розроблення ефективних інструментів запобігання кризовим явищам.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Проблематика неплатоспроможності банків та її впливу на фінансову стійкість банківської системи України є предметом активних наукових досліджень як у вітчизняній, так і в зарубіжній літературі. У працях українських науковців значна увага приділяється як теоретичному осмисленню природи банківської неплатоспроможності, так і прикладним аспектам її попередження та врегулювання. Зокрема, Л. Алексеєнко [1] досліджує теоретико-прикладні засади врегулювання неплатоспроможності проблемних банків, акцентуючи на поєднанні регуляторних механізмів і практичних процедур виведення банків з ринку. О. Береславська [2] аналізує чинники неплатоспроможності, банкрутства та ліквідації банків в Україні, підкреслюючи вплив як внутрішніх дисбалансів (низька якість активів, недостатній рівень капіталізації, помилки в управлінні ризиками), так і зовнішніх макроекономічних шоків. М. Казіміров [6] узагальнює науково-практичні підходи до попередження неплатоспроможності банків, наголошуючи на ролі ранньої діагностики фінансових проблем та ризик-орієнтованого нагляду. Превентивні механізми врегулювання неплатоспроможності розкриваються також у роботах В. Степанець і І. Краснової [7], де обґрунтовується необхідність своєчасного застосування заходів впливу для мінімізації системних ризиків. О. Шептуха та співавтори [9] акцентують увагу на управлінні ризиком ліквідності й платоспроможності як ключових передумовах фінансової стійкості банку. Важливим напрямом досліджень є питання забезпечення фінансової стабільності банківської системи в цілому, що відображено у працях Н. Данік і А. Татко [4], які розглядають удосконалення механізму підтримання системної стабільності, а також у роботі У. Грудзевич [3] щодо впровадження вимог «Basel III» у частині ліквідності банків. Узагальнену теоретичну рамку розуміння банківських криз подає А. Дубас [5], розглядаючи їх онтологічні засади та закономірності розвитку. Міжнародний контекст проблеми представлений у дослідженнях Е. Гюпкес [11], яка

обґрунтовує необхідність спеціального режиму неплатоспроможності саме для банківських установ з огляду на їх системну значущість, а також у роботі Б. Фолк, В. Фолка та Т. Латтона [12], де розкривається зв'язок ризику та ймовірності неплатоспроможності з позицій регуляторного підходу. Взаємозв'язок розвитку банківського сектору та економічного зростання країни розглянуто в праці В. Рудевської та Я. Хлань [13]. Водночас, попри значний науковий доробок, недостатньо комплексно дослідженим залишається механізм трансформації неплатоспроможності окремих банків у системну загрозу фінансовій стійкості банківської системи в умовах воєнного стану та підвищеної макроекономічної невизначеності, що зумовлює необхідність подальших наукових розвідок у цьому напрямі.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження природи виникнення неплатоспроможності українських банків як системної загрози фінансовій стійкості держави, а також обґрунтування переходу від ризикових моделей управління до стійкого банкінгу на основі європейських регуляторних стандартів та пруденційного нагляду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Неплатоспроможність банків як ключова загроза фінансовій стійкості є результатом тривалої еволюції системних ризиків у фінансовому секторі України, витоки яких пов'язані з глибокими трансформаційними процесами початку 2000-х років. Саме цей історичний контекст, посилений кризовими явищами 2014-2016 років, сприяв формуванню сучасних підходів до оцінки банківської життєздатності. Проблема неплатоспроможності банків в Україні останніми роками значно загострилася під впливом синергії економічних та операційних чинників, що негативно позначилися на стабільності всієї фінансової системи держави.

Протягом останнього десятиліття на фінансову стійкість банківської системи України суттєво вплинула низка криз та викликів, що призвело до посилення вразливості перед таким явищем, як неплатоспроможність банків. Найбільш помітний період потрясінь припав на фінансову кризу 2014-2016 років, яка характеризувалася масштабною економічною турбулентністю та дестабілізуючими наслідками триваючої військової агресії з боку Росії. Ця криза спричинила різке зростання кількості банкрутств банків, зумовлених переважно протиправними діями власників та менеджменту, включаючи виведення капіталу та маніпуляції з процедурами неплатоспроможності.

Національний банк України, як орган нагляду, неодноразово піддавався критиці через прорахунки в регулюванні банківського сектору. Недостатня ефективність моніторингу призвела до підриву суспільної довіри та посилення інституційної нестабільності фінансової системи.

У післякризовий період зусилля України були спрямовані на реформування банківського сектору з метою відновлення його стабільності та гармонізації із міжнародними стандартами. Ключові перетворення охоплювали модернізацію регуляторних практик та зміцнення механізмів захисту прав здобувачів фінансових послуг. Важливим етапом став закон про «спліт» (2020 р.), згідно з яким НБУ перебрав функції нагляду за небанківськими установами. Це посилило контроль за дотриманням норм ЄС, що набуло стратегічного значення після отримання Україною статусу кандидата на вступ до Євросоюзу у 2022 році.

Ефективність вищезгаданих регуляторних ініціатив безпосередньо залежить від розуміння природи деструктивних процесів усередині банківського сектору. Практичний досвід останніх десятиріч свідчить, що причини неплатоспроможності українських банків мають комплексний характер, поєднуючи макроекономічні потрясіння – такі як падіння ВВП, валютна девальвація та інфляційний тиск – із внутрішніми операційними ризиками, зумовленими неефективним менеджментом та неналежною практикою оцінки ризиків (рис. 1).

Базельський комітет з банківського нагляду трактує неплатоспроможність як стан, за якого фінансова установа втрачає здатність виконувати зобов'язання перед вкладниками та кредиторами або коли вартість його зобов'язань перевищує вартість активів [3]. Такий стан свідчить про фінансову неспроможність установи та потребує регуляторного втручання. На особливу увагу

заслуговує ризик неплатоспроможності системно важливих банків, чий вихід з ринку здатний спровокувати «ефект доміно». Поширення кризових явищ у формі втрати довіри споживачів та порушення функціонування платіжних систем створює загрозу не лише фінансовому сектору, а й економічній безпеці держави загалом. Тобто, сьогодні концепція банківської стійкості виходить за межі суто внутрішніх показників установи і стає фундаментом національної безпеки.

Одним із ключових індикаторів фінансової стійкості банків є достатність капіталу, що виконує функцію захисного буфера для поглинання непередбачуваних збитків. Недостатній рівень капіталізації підвищує ймовірність реалізації ризику неплатоспроможності, що може мати системні наслідки. Показовим прикладом такої ситуації стала націоналізація ПриватБанку у грудні 2016 року. Через від'ємне значення регуляторного капіталу, яке за результатами аудиту Ernst & Young становило -2,6 млрд грн, установа з активами у 241,8 млрд грн опинилася у стані неплатоспроможності [16]. Враховуючи, що банк обслуговував понад 18,2 млн споживачів фінансових послуг, ситуація загрожувала системним колапсом на національному рівні. Оперативне втручання держави дозволило локалізувати кризу та запобігти втраті ліквідності у масштабах усієї країни.

Сучасний стан банківського сектору свідчить про те, що установи підтримують належний рівень капіталізації, здатний поглинути як звичайні ризики, так і наслідки гіпотетичних кризових сценаріїв,

Рис. 1. Фактори неплатоспроможності вітчизняних банків

Джерело: сформовано авторами за [2; 5; 6]

що підтверджено результатами оцінки стійкості. Зокрема, стрес-тестування 2025 року, проведене за несприятливим сценарієм, припущення якого були макроекономічно наближеними до реального впливу кризових подій 2022 року, засвідчило готовність системи до викликів: незважаючи на те, що 9 банків, на які припадає 18% активів сектору, потребують додаткового капіталу, усі вони вже впроваджують заходи для зниження власної вразливості. У межах імплементації європейських норм, з 2027 року банки будуть зобов'язані дотримуватися вимог до буферів консервації капіталу та системної важливості, а також запровадити індивідуальні вимоги в межах Pillar II. Хоча мінімальний норматив достатності регулятивного капіталу поступово знизиться до 8% відповідно до практик ЄС, регуляторна політика Національного банку залишається спрямованою на підвищення стійкості сектору без шкоди для потенціалу нарощування кредитування, що є критично важливим для економічного відновлення

Важливо зазначити, що сьогодні фактична достатність капіталу сектору суттєво перевищує встановлені мінімальні регуляторні вимоги, що створює необхідний запас міцності для подальшої кредитної активності та формування капітальних буферів [10].

Сьогодні неплатоспроможність банків розглядається не як випадковий збіг обставин, а як наслідок неефективних стратегій управління. Її діяльність охоплює широкий спектр напрямів, включаючи кредитну політику, валютне регулювання та підтримку операційної безперервності. Крім того, надійна банківська система відзначається високим рівнем прозорості фінансових операцій та демонструє високу відповідальність як перед клієнтами, так і перед регулятором. Існує також чітка тенденція до посилення вимог НБУ, що свідчить про зростаюче значення пруденційного нагляду у фінансовому секторі і передбачає переорієнтацію діяльності установ на підтримання високого рівня ліквідності. Ключовим інструментом імплементації європейських стандартів у цій сфері став процес оцінки достатності внутрішньої ліквідності (ILAAP), який українські банки вперше реалізували у 2025 році [10]. Це нововведення спрямоване на оптимізацію банківського менеджменту ліквідності та підвищення якості наглядової оцінки, що підтвердило наявність у системі суттєвого запасу міцності та визначило пріоритетні напрями контролю ризиків. У межах економічної перспективи ILAAP установи здійснюють ідентифікацію значущих факторів ризику на короткостроковому (один рік) та довгостроковому (три роки) горизонтах, оцінюючи вплив таких чинників, як волатильність поведінки великих вкладників, коливання ринкової вартості фінансових інструментів та макроекономічні дисбаланси. Застосування власного підходу

до визначення ліквідності дозволяє банкам адаптувати профіль ризику до специфіки їхньої бізнес-моделі. Водночас нормативна перспектива ILAAP фокусується на здатності фінансових установ дотримуватися регуляторних вимог за базових та стресових сценаріїв. У цьому контексті банки формують управлінський запас ліквідності понад мінімальні нормативи, розмір якого розраховується з урахуванням необхідності збереження конкурентоздатності, довіри контрагентів та забезпечення достатнього часового лагу для впровадження ефективних антикризових заходів.

Результати моделювання нормативів ліквідності LCR та NSFR за несприятливим сценарієм (рис. 2) вказують на наявність значного запасу міцності.

Навіть за умови реалізації макроекономічних ризиків у 2025-2026 роках, усереднені показники системно важливих банків залишатимуться суттєво вищими за регулятивний мінімум, забезпечуючи безперебійне виконання зобов'язань перед споживачами.

Цінності стабільного банкінгу відображені у принципах прозорості, адекватності капіталу, підзвітності та довгострокової стійкості. Неплатоспроможність можна представити як нежиттєздатну бізнес-модель, спрямовану на отримання швидкого прибутку через надмірні ризики, що в результаті веде до соціальних та економічних втрат. Орієнтація менеджменту виключно на короткострокові результати не забезпечує розв'язання проблеми дефіциту капітальних ресурсів у середньо- та довгостроковій перспективі. Натомість стратегічна спрямованість на довгострокову стійкість сприяє мінімізації ризику банкрутства навіть в умовах геополітичної нестабільності.

Традиційна модель банківської діяльності часто зосереджена на короткостроковій економічній вигоді, ігноруючи потенційні шоки. Натомість стійка модель банкінгу орієнтована на довгострокові ефекти, де прибуток досягається через якісне управління активами та диверсифікацію. Основна відмінність між цими підходами полягає у ставленні до капіталу банку: у ризиковій моделі капітал сприймається як пасивний ресурс, тоді як у стійкій – як динамічний інструмент захисту (табл. 1).

Якщо стійка модель банкінгу виступає гарантом стабільності, то домінування ризикових практик неминуче призводить до втрати платоспроможності, що найбільш вражає кінцевих споживачів. Ураховуючи роль банків як ключових фінансових посередників, наслідки неплатоспроможності банків спричиняють ланцюгову реакцію, яка дестабілізує діяльність усіх здобувачів банківських послуг – від приватних домогосподарств до великих корпоративних структур (рис. 3).

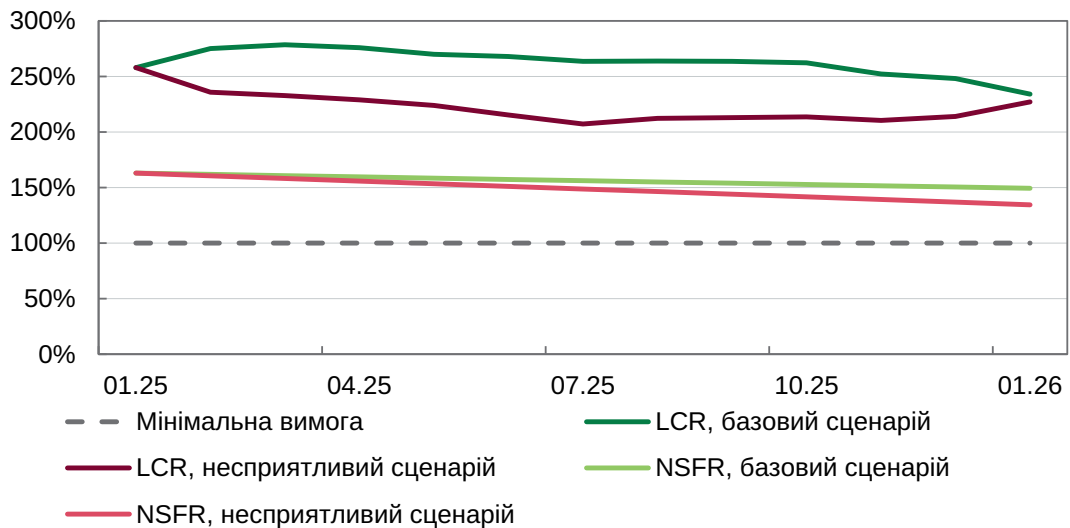

Рис. 2. Усереднені нормативи ліквідності системно важливих банків в усіх валютах за нормативною перспективою

Джерело: [10]

Таблиця 1

Порівняння моделей банківських установ

Характеристика	Ризикова модель (шлях до неплатоспроможності)	Стійка модель (фінансова міцність)
Управління капіталом	мінімально допустимий рівень, ерозія буферів	формування запасів понад нормативи
Ліквідність	пріоритет прибутковості над платоспроможністю	підтримання високої частки ліквідних активів
Кредитна політика	концентрація ризиків, інсайдерські позики	диверсифікація, жорстка оцінка позичальників
Результат	тимчасові надприбутки, висока ймовірність дефолту	сталий розвиток, стійкість до системних шоків

Джерело: сформовано авторами

Рис. 3. Наслідки неплатоспроможності банків

Джерело: сформовано авторами за [5; 8; 14; 15]

Наслідки неплатоспроможності банків мають комплексний та багатогранний характер, поширюючись від внутрішніх ризиків окремих інституцій до масштабних макроекономічних і соціальних потрясінь, що відображено на рис. 3. Волатильність макроекономічних умов відіграє вирішальну роль у поширенні випадків банківської неплатоспроможності. Економічні коливання створюють невизначеність, яка посилює ризик краху фінансових установ, що особливо помітно в періоди економічних спадів або геополітичної напруженості, зокрема триваюча війна в Україні завдала серйозного удару по економіці, призвівши до значного зростання бідності та економічних труднощів, що посилює проблеми, з якими стикаються фінансові установи. Неплатоспроможні банки можуть спричинити масштабний дефіцит ліквідності та нестабільність на фінансових ринках, адже коли фінансові установи перебувають у скрутному становищі, їхня здатність до кредитування знижується, що обмежує доступ до позикових коштів для домогосподарств і бізнесу. Така ситуація створює ефект доміно, скорочуючи інвестиції та споживання, а взаємозалежність фінансових установ призводить до того, що проблеми одного банку можуть спричинити втрату довіри до інших, створюючи системний ризик. Коли банки стикаються з неплатоспроможністю, обсяг непрацюючих кредитів (NPL) зазвичай зростає, що змушує банки збільшувати відрахування до резервів під потенційні збитки, виснажуючи їхнє фінансове здоров'я та знижуючи прибутковість. Досвід неплатоспроможності також часто висвітлює недоліки в системах управління ризиками та структурах корпоративного управління, тому регуляторам рекомендується переглянути підходи для кращого вирішення ризиків ліквідності та відсоткових ставок, а також для підвищення ефективності наглядових механізмів. Окрім того, економічні наслідки банкрутства банків виходять за рамки фінансових показників і можуть суттєво вплинути на соціальну стабільність, призводячи до посилення соціальної ізоляції, обмеження доступу до основних послуг та поглиблення нерівності в суспільстві.

Враховуючи вищевикладені системні загрози та необхідність мінімізації негативних наслідків неплатоспроможності, подальше функціонування фінансового сектору має базуватися на принципах стійкості та проактивного управління ризиками, тому становлення стабільної банківської системи передбачає реалізацію низки стратегічних переваг:

- залучення інвестицій. Прозора система з адекватним рівнем капіталу є привабливою для міжнародних інвесторів та сприяє інтеграції України до європейського фінансового простору;

- інноваційні механізми нагляду. Впровадження інструментів Big Data та штучного інтелекту для аналізу ризиків дозволяє виявляти ознаки неплатоспроможності на ранніх етапах;

- підвищення соціальної довіри. Стабільні банки забезпечують збереження заощаджень населення та стабільність розрахунків, що є ключовим для соціальної злагоди;

- довгострокові економічні вигоди. Кредитування реального сектору економіки стійкими банками стимулює відновлення промисловості та створення нових робочих місць.

Управління неплатоспроможністю в Україні – це не просто тренд чи вимога регулятора, а стратегічно важливий напрям, який має великий потенціал для становлення фінансової незалежності країни.

Висновки. Неплатоспроможність банків як критична загроза фінансовій стійкості банківської системи України в умовах сучасних глобальних та локальних викликів є не ізольованим явищем, а результатом тривалої акумуляції системних та внутрішньоінституційних ризиків. Проведене дослідження дозволило встановити, що історичний досвід, зокрема криза 2014-2016 років, наочно продемонстрував руйнівну синергію макроекономічних шоків, недосконалих моделей корпоративного управління та дефіциту капіталу, що здатна трансформувати локальні проблеми окремих установ у системну загрозу національній безпеці. Ефективна модель функціонування банку має ґрунтуватися на пріоритеті довгострокової стратегії управління капіталом і ліквідністю над короткостроковими надприбутками, оскільки зменшення захисних буферів неминуче формує передумови для дефолту та масштабних соціально-економічних втрат.

Наслідки банківської неплатоспроможності мають комплексний характер: від зниження кредитної активності та посилення дефіциту ліквідності до підриву довіри споживачів фінансових послуг і виникнення «ефекту доміно» у фінансовому секторі. У воєнних умовах ці ризики набувають особливої гостроти, поєднуючись із макроекономічною волатильністю, що вимагає переосмислення управління неплатоспроможністю не як реактивного інструменту подолання криз, а як стратегічного елемента національної фінансової безпеки. Забезпечення стабільності системи потребує системного поєднання пруденційного нагляду, впровадження європейських регуляторних стандартів та формування надійних капітальних резервів, що є базовою передумовою довгострокового економічного відновлення. Перспективами подальших наукових розвідок у цьому напрямі є ґрунтовний аналіз впливу цифровізації фінансових послуг та розвитку фінтеху на операційну стійкість банківської інфраструктури.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Алексеєнко Л. Врегулювання неплатоспроможності проблемних банків: теоретико-прикладний аспект. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 4. С. 228-232. URL: <https://ujae.org.ua/en/solving-the-insolvency-of-troubled-banks-a-theoretical-and-applied/> DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-37>

2. Береславська О. І. Банківський сектор України: аналіз чинників неплатоспроможності, банкрутства та ліквідації банків. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2023. № 29(57). С. 43-49. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2023-29\(57\)-43-49](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2023-29(57)-43-49).

3. Грудзевич У.Я. Проблеми та перспективи впровадження вимог «Базель III» при визначенні ліквідності банків України. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2018. Вип. 2 (130). С. 57-62. URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20182\(130\)/sep20182\(130\)_057_HrudzevychU.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20182(130)/sep20182(130)_057_HrudzevychU.pdf)

4. Данік Н., Татко А. Удосконалення механізму забезпечення фінансової стабільності банківської системи України. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2022. № 1(5). С. 1-9. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20220105.01>

5. Дубас А. Б. Онтологія фінансових і банківських криз. *Фінанси України*. 2024. №9. С. 7-22. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2024.09.007>.

6. Казіміров М.А. Аналіз науково-практичних підходів попередження неплатоспроможності банків. *Економічний простір*. 2024. № 190. С. 410-415. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-72>

7. Степанець В.С., Краснова І.В. Превентивні заходи врегулювання неплатоспроможності банків. *Інтернаука. Сер.: Економічні науки*. 2023. № 12. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9454>

8. Федина В.В., Довгань Т.І. Теоретичні аспекти оцінки фінансового стану банківської установи. *Економіка і управління*. 2023. № 2 (98). С.78-89. URL: <https://e-u.edu.ua/journal/1238.pdf> DOI: <https://doi.org/10.36919/2312-7812.2.2023.78>.

9. Шептуха О.М., Волвенкова М.М., Коротка О.О. Управління ризиком ліквідності і платоспроможності банку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 17. С. 776-778. URL: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/156.pdf>.

10. Звіт про фінансову стабільність. НБУ. Грудень 2025 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H2.pdf?v=16

11. Hupkes E.H. G. (2005) Insolvency: Why a Special Regime for Banks? URL: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9781589063341/ch025.xml>

12. Faulk B., Faulk W., Lutton T. (2017) Risk and the probability of insolvency: a regulatory perspective. URL: https://www.federalreserve.gov/SECRS/2019/December/20191210/OP-1681/OP-1681_102219_1360_90_473235180759_1.pdf

13. Рудевська В. І. Хлань Я. В. Взаємозв'язок розвитку банківського сектору та економічного зростання країни. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2019. №2(29). С. 440-453. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptive.v2i29.171868>

14. Note on the Strategic Development of an Enhanced Bank Resolution Framework for Ukraine in Alignment with the EU Acquis. *Working Group*. March 2019. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/124681553044358540/Note-on-the-Strategic-Development-of-an-Enhanced-Bank-Resolution-Framework-for-Ukraine-in-Alignment-with-the-EU-Acquis.pdf>

15. Ukraine Country Report 2024. *BTI*. URL: <https://bti-project.org/en/reports/country-report/UKR>

16. ПриватБанк під захистом держави. URL: <https://pb.bank.gov.ua/index.html>

REFERENCES:

1. Alekseienko L. (2023). Vrehuliuvannia neplatospromozhnosti problemnykh bankiv: teoretyko-prykladnyy aspekt. [Resolution of insolvency of problem banks: theoretical and applied aspects]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky – Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, no. 4, pp. 228-232. Available at: <https://ujae.org.ua/en/solving-the-insolvency-of-troubled-banks-a-theoretical-and-applied/> DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-37>

2. Bereslavska, O. I. (2023). Bankivskyi sektor Ukrainy: analiz chynnykiv neplatospromozhnosti, bankrutstva ta likvidatsii bankiv. [The banking sector of Ukraine: analysis of factors of insolvency, bankruptcy and liquidation of banks]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriya «Ekononika» – Scientific notes of the National University «Ostroh Academy». Series «Economics»*, no. 29(57), pp. 43-49. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2023-29\(57\)-43-49](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2023-29(57)-43-49).

3. Hrudzevych U.Ya. (2018) Problemy ta perspektyvy vprovadzhennia vymoh «Bazel III» pry vyznachenni likvidnosti bankiv Ukrainy [Problems and prospects of implementing the requirements of «Basel III» when determining the liquidity of Ukrainian banks]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy – Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*, no. 2(130), pp. 57–62. Available at: [http://ird.gov.ua/sep/sep20182\(130\)/sep20182\(130\)_057_HrudzevychU.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20182(130)/sep20182(130)_057_HrudzevychU.pdf)

4. Danik, N., Tatko, A. (2022). Udoskonalennia mekhanizmu zabezpechennia finansovoi stabilnosti bankivskoi systemy Ukrainy [Improving the mechanism of ensuring financial stability of the banking system of Ukraine]. *International Science Journal of Management, Economics & Finance – International Science Journal of Management, Economics & Finance*, no. 1(5). pp. 1-9. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20220105.01>

5. Dubas, A. B. (2024) Ontolohiia finansovykh i bankivskykh kryz. [Ontology of financial and banking crises]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*, no. 9, pp. 7-22. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2024.09.007>

6. Kazimirov, M. A. (2024). Analiz naukovo-praktychnykh pidkhodiv poperedzhennia neplatospromozhnosti bankiv. [Analysis of scientific and practical approaches to preventing bank insolvency]. *Ekononichnyi prostir – Economic Space*, no. 190, pp. 410-415. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-72>

7. Stepanets V. S., Krasnova I. V. (2023) Preventywni zakhody vrehuliuvannia neplatospromozhnosti bankiv [Preventive measures for settlement of bank insolvency]. *Internauka. Ser.: Ekonomichni nauky – Interscience. Series: Economic sciences*, no. 12. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9454>
8. Fedyna, V.V., Dovhan, T.I. (2023). Teoretychni aspekty otsinky finansovoho stanu bankivskoi ustanovy. [Theoretical aspects of assessing the financial condition of a banking institution]. *Ekonomika i upravlinnia – Economics and Management*, no. 2 (98), pp. 78-89. Available at: <https://e-u.edu.ua/journal/1238.pdf> DOI: <https://doi.org/10.36919/2312-7812.2.2023.78>
9. Sheptukha, O.M., Volvenkova, M.M., Korotk, O.O. (2017). Upravlinnia ryzykom likvidnosti i platospromozhnosti banku. [Bank liquidity and solvency risk management]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky – Global and national economic problems*, no. 17, pp. 776-778. Available at: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/156.pdf>.
10. Zvit pro finansovu stabilnist. NBU. [Financial Stability Report]. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H2.pdf?v=16
11. Hupkes E.H. G. (2005) Insolvency: Why a Special Regime for Banks? Available at: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9781589063341/ch025.xml>
12. Faulk B., Faulk W., Lutton T. (2017) Risk and the probability of insolvency: a regulatory perspective. Available at: https://www.federalreserve.gov/SECRS/2019/December/20191210/OP-1681/OP-1681_102219_136090_473235180759_1.pdf
13. Rudevskya, V. I., & Khlan, Y. V. (2019). Vzaiemozviazok rozvytku bankivskoho sektoru ta ekonomichnoho zrostantia krainy. [The relationship between the development of the banking sector and the country's economic growth]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, no. 2(29), pp. 440-453. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i29.171868>
14. Note on the Strategic Development of an Enhanced Bank Resolution Framework for Ukraine in Alignment with the EU Acquis. Working Group. March 2019. Available at: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/124681553044358540/Note-on-the-Strategic-Development-of-an-Enhanced-Bank-Resolution-Framework-for-Ukraine-in-Alignment-with-the-EU-Acquis.pdf>
15. Ukraine Country Report 2024. BTI. Available at: <https://bti-project.org/en/reports/country-report/UKR>
16. PryvatBank pid zakhystom derzhavy. [PrivatBank under state protection]. Available at: <https://pb.bank.gov.ua/index.html>

Дата надходження статті: 03.03.2026

Дата прийняття статті: 17.03.2026

Дата публікації статті: 27.03.2026